

“Mitä vanha järjestelmä meille antoi? vodkaa, nagaakaa ja tsaarihallituksen sortoa y. m.” (kuva esittää juopuneen työläisen raahaamista vankikään). “Mitä antaa uusi järjestelmä meille? yliopiston, kirjoja, lapsenopetusta y. m.” (kuva esittää vastaavia laitoksia.)

On luonnollista, että tämäntapainen, sangen voimakkaasti harjoitettu kilhotus vaikuttaa joukkoihin syvästi ja pysyvästi. Ja epäilemättä tulee tämä itsetietoinen, voimaperäinen kilhotus, yhdistettynä yhteiskunnallisen oikeuden ja täydellisen ihmisolekuden periaatteisiin kuin se on, lyhyessä ajassa saattamaan juopumukseen ja väkijuomakurjuuteen niin syvästi vajonneen Venäjän kansan maailman raittiimmaksi kansaksi.

Väkijuomakiellon tehokkuus

on Venäjällä niin suuri, että Nerman, viisi viikkoa kestäneen oleskelun aikana Moskovassa ja Pietarissa, ja vaikka hän abkeraan oleskeli ulkona kansan joukossa kaduilla ja yleisillä paikoilla, ei voinut havaita useampaa kuin pari kolme lievästi humautunutta henkilöä. Mutta jo heti ensimmäisenä päivänä Tukholmassa sai Nerman lyhyen ajan kuluessa nähdä vähintään tusinan vahvasti humaltuneita henkilöitä.

Voitane huomauttaa, että on anka-raa rangaista juopumustapauksia niin voimakkaasti kuin Venäjällä todellisuudessa on tapahtunut. Tosiasia on kuitenkin, että ainoastaan tämä menettelytapa on tehnyt mahdolliseksi saada aikaan yleisen kunnioituksen väkijuomakielloille. Ja juuri tämä on suuressa määrin saattanut työläisten Venäjän vahvaksi ja voittamattomaksi. Ja lo-

pullisesti se myöskin on suuressa määrin auttanut sen sosialistisen venäläisen yhteiskunnan luomista, jota kansa innostuksella ja uhrautuvaisuudella rakentaa.

Haastattelun lopussa vakuuttaa Nerman, että Venäjän väkijuomakielto on pysyvä ja kertoo:

— Kysäsin muun muassa eräältä neuvostovallan johtavalta mieheltä, josko hän uskoi kieltoain Venäjällä olevan pysyvää laatua. Ja pidettävän voimassa vielä senkin jälkeen kuin vallankumous o saattettu varmalle kannalle. Vastaus tuli empimättä, lyhyesti ja päättävästi: Kyllä, aivan varmaan.

— Minun käsitykseni on, päätti Nerman mielenkiintoisen selostuksensa, että ainoastaan riittävän syvällä kulkeva ja sen kautta voitokas työväen vallankumous voi luoda todellisen, tehokkaan ja pysyvän väkijuomakiellon. Niinkutsutut ehdottomat kieltoain, joita suurella vaivalla, suurilla ponnistuksilla ja henkilökohtaisilla uhrauksilla lopultakin on saatu aikaan muun muassa Suomessa, Norjassa ja Yhdysvalloissa, eivät voi, niin kauvan kuin kapitalistinen järjestelmä vallitsee, olla muuta kuin puolinaisuuksia. Häikäilemätön henkilökohtainen voittoilemishalu, jota ei oikein vakavasti ole rajoitettu, ei milloinkaan tule kunnioittamaan niitä inhimillisiä vaatimuksia, jotka ovat kieltoain taustana. Vasta sosialistisessa yhteiskunnassa, missä yksilöiden onni ja hyvinvointi asetetaan ensi tilalle, missä yksityisen voittoihun pyrkimykset ovat hävitetyt ja tunnustauseena on: Yhteiskuntaa hyödyttävä työ kaikkien puolesta kaikkien hyväksi; vasta siellä voidaan väkijuomakielto kokonaan poistaa.

UUTTA KIRJALLISUUTTA

Toverin kustannuksella on ilmestynyt nykyisen Toverittaren toimittajan Helmi Mattsonin kirjanen “Erämaassa ja maailmalla”. Kirjanen on kooltaan 94 sivua ja anne-

taan se lahjaksi kaikille Toverittaren tilaajille.

Kirjaseen alkupuoli on kertomusta perheestä, joka nuorena lähti taisteluun erämaan kanssa. Taisteli ja

voitti. Se on tavallista uutisasukkaiden tarinaa, uutisasukkaiden, jotka kovalla työllä ja vuosia erämaan yksinäisyydessä viettämällä voittavat itsellensä hyvän toimeentulon tuottavan kodin. Työtä tehdään juhdan tavoin, syntyy lapsia, ne kasvavat ja, kuten onnellisissa romaaneissa, tulevat hyviksi lapsiksi. Suurin osa lapsista kuitenkin kuolevat nuorina.

Uutisasukkaan tarinaan liittyy toinen, joka oikeastaan muodostaa kirjajen pääaiheen, orpottyttö-Millien tarina. Hänet kasvatetaan uutisasukkaan kodissa ihanaksi neidoksi, ja samalla kasvavat uutisasukkaan kaksi paikkaa voimakkaiksi mallinuorukaisiksi.

Mutta sitte on erämaa muuttunut toisten uutisasukkaiden tulon kautta kyläksi ja kertomuksen henkilöiden koti kylän rikkaimmaksi taloksi. Vaan sittepä nuoret joutuvat erämaasta maailmalle. Molemmat talon pojat viedään sotaan ja ottotyttö, kaunis Millie, lähtee myöskin maailmalle palkkatyöhön. Ennen lähtöään kuitenkin tapahtuu siellä erämaassa kauniilla joella kauniina kesäiltana talon pojan, Akun, ja ottotytön välillä lemменkohtaus, ihan-teellisen viatonta laatua oleva lemменkohtaus, mutta kuitenkin selviää siinä sen verran, että Aku vie sotaan mukanaan kasvattisisarensa kovan rakkaimpana kuin mitä tavallisesta sisaruudesta seuraa.

Mutta "maailma" on luonnollisesti paha ja viettelevä ja sen polku on liukas nuorelle erämaassa kasvaneelle työlle. Siellä maailmalla on muitakin nuoria miehiä kuin sotaan lähtenyt Aku. Siellä ilmestyy Rudolf, nuori yrittelevä liikemies, ja hän vainuu että työllä voi olla siellä erämaassa perittäväää hyvämäisesti ja hän iskee tyttöön kohteliaan nuoren miehen keinoilla. Ja luonnollisesti

hän saapi tytön omakseen. Aku kun sodassa on haavoittunut, joutunut sairaalaan, eikä siis ole voinut kirjoittaa, niin Millien rakkaus Akuun etsii siitä tekosyyä ja menee Rudolfin kanssa avioliittoon, uskoen Akun kuolleeksi. Hän saa sievän kodin ja hyvin pian ensimmäisen lapsensa. Mutta sitte palaavat sodasta Aku veljineen, vieläpä tuovat tullessaan Miellienkin veljen, joka on ollut Miellielta tietämättömissä maailmalla. Nyt ei kuitenkaan tapahdu mitään romaanimaista vanhan rakkauden riehahtamista Millien ja Akun välillä, vaan kaikki päättyy hyvin. Millie jää Rudolfinsa vaimoksi ja raajarikkoinen Aku lohduttaa itseään sillä, että saa olla entisen lemmittynsä — lapsen setä! Kohtaus tapahtuu siellä vanhassa kodissa "erämaassa". Siihen loppuu kirjajen. Kaikki saavat jonkunlaisen tyydytyksen, kuten vanhassa maalaisromanisissa tavallista. Jotain perin muuttavaa on kuitenkin tapahtunut Akulle sotaretkellä. Hänestä on tullut siellä sosialisti kokemuksen kouluttamana, ja hän lupaa uhrata raajarikkoisen elämänsä sosialismin hyväksi.

Sellainen on kirjajen juoni. Kieli on meikäläisten kirjakieleksi tavallista parempaa ja filosofeeraus kirjajen loppupuolella on monivaiheista. Siinä käsitellään mitä erilaisimpia asioita ja käsittelyn kiihoittajana on tyytymättömyys olevaan maailman järjestykseen. Kirjajen tunnesävyinä voinnee pitää erikoista "puhtauden" ja "viattomuuden" tunnetta, aivan kuin kirja olisi maailmasta mitään tietämättömän erämaan kansakoulun yläluokkalaistytön kirjoittama. Toivotaan kirjalle menekkiä, ja eritänkin najsten luulisi lämpimästi tervehtivän ensimmäistä julkisuuteen päässyttä Amerikan suomalaisen sosialistisen naiskirjailijajen kaunokirjallista tuotetta.

